

Poznámky pre učiteľa

23. októbra 2026

(Text preložený pomocou automatického prekladača)

Časť I: Prehľad

Časť I: Prehľad

Kľúčový text: 1Kor 12,4–6

Hlavné zameranie štúdia: Mat 16,13–16; Ef 2,20; Zj 22,6; Luk 2,36–38; Sk 21,9; Ef 6,10–18.

Úvod

Úvod

Téma lekcie tohto týždňa prirodzene nadväzuje na lekciiu minulého týždňa, no zaoberá sa povahou novozmluvných prorokov, ktorí pôsobili ako Duchom splnomocnení poslovia a poskytovali ranej cirkvi vedenie, povzbudenie a napomínanie. Úlohou týchto prorokov bolo hlásať Božie poslanstvo, niekedy odhaľovať budúce udalosti, ale predovšetkým posilňovať veriacich a volať ich k vernosti. Na rozdiel od starozmluvných prorokov, ktorých autorita bola základom zmluvného vzťahu Izraela s Bohom, novozmluvní proroci pôsobili vnútri cirkevného spoločenstva, dopĺňali apoštolské učenie a poukazovali na Krista ako na konečné zjavenie Božej vôle. A rovnako ako novozmluvní proroci vyvyšovali Krista ako Mesiáša, robila to aj Ellen G. Whiteová.

Časť II: Komentár

Časť II: Komentár

1. Ježiš bol najväčším prorokom.

Ježiš Kristus je konečným a najvyšším prorokom, ktorý prevyšuje všetkých, čo prišli pred Ním. Na rozdiel od starozmluvných prorokov, ktorí hovorili Božie slovo, Ježiš bol Slovom, ktoré sa stalo telom (Ján 1,14). Božskú pravdu nielen hlásal; On ju stelesňoval. Ježiš uznával svoju prorockú úlohu, keď vyhlásil: „Prorok nie je bez cti, iba ak vo svojej domovine a vo svojom dome“ (Mat 13,57), čím poukázal na svoje odmietnutie napriek svojej autorite.

Aj Ján Krstiteľ zastával jedinečnú prorockú úlohu. Bol uznávaný ako prorok (Mat 11,9), konal a hovoril presne tak, ako starozmluvní proroci, volal ľudí k pokániu a pripravoval cestu pre Mesiáša (Iz 40,3; Mat 3,3). Ján bol však výnimočný. Predstavoval most medzi starou a novou zmluvou, bol posledným prorokom starej éry a predchodcom novej éry. Stál „v ťažisku vekov“ a „na prahu veku naplnenia.“ — Christopher Rowland, „Prophets, Prophecy“, in Joel B. Green et al., eds., *Dictionary of Jesus and the Gospels*, 2. vyd. (Downers Grove, IL; Nottingham, Anglicko: IVP Academic; IVP, 2013), s. 707.

Jedine Ján označil Krista za „Božieho Baránka“ (Ján 1,29). Ježiš chválil Jána ako najväčšieho z tých, čo sa narodili zo žien (Mat 11,11), no poznamenal, že ten najmenší v nebeskom kráľovstve bude väčší ako on, čo signalizuje premieňajúcu moc novej zmluvy (Ján 3,30).

2. Ako novozmluvní apoštoli, tak aj proroci mali rovnakú autoritu ako starozmluvní proroci.

Nový zákon potvrdzuje pokračovanie prorockého daru a stavia autoritu novozmluvných apoštolov a prorokov na roveň ich starozmluvným náprotivkom. V liste Efezanom 3,5 Pavol píše, že tajomstvo Krista „bolo teraz v Duchu zjavené jeho svätým apoštolom a prorokom“. Podobne list Efezanom 2,20 opisuje cirkev ako „vybudovanú na základe apoštolov a prorokov, pričom uholným kameňom je sám Kristus Ježiš“. Ako vysvetľuje Daniel B. Wallace, tieto odkazy poukazujú na tú istú skupinu prorokov, ktorí popri apoštoloch tvorili základ cirkvi (Daniel B. Wallace, *Greek Grammar Beyond the Basics: An Exegetical Syntax of the New Testament* [Grand Rapids, MI: Zondervan, 1996], s. 286).

Odborníci diskutujú o tom, či prorocký dar pokračoval aj po apoštolskej ére. Cesacionisti veria, že sa skončil s uzavretím biblického kánonu, zatiaľ čo kontinuacionisti – vrátane mnohých charizmatikov a letničiarov – tvrdia, že prorocké dary pokračujú aj dnes. Adventisti siedmeho dňa potvrdzujú, že dar proroctva pretrváva, no zostáva podriadený Písmu, ktoré slúži ako najvyššia autorita. Sú preto opatrní, pokiaľ ide o pokračovanie všetkých darov takým spôsobom, ako ich definujú charizmatické skupiny.

3. V Novej zmluve dar proroctva slúžil na napomínanie a povzbudzovanie a poukazoval na Krista.

Príchod Krista premenil povahu proroctva. Zatiaľ čo starozmluvní proroci vyzerali Mesiáša, novozmluvní proroci sústredili svoje poslanstvo na Ježišov život, smrť, vzkriesenie a návrat. Zjavenie 19,10 vyhlasuje, že „Ježišovo svedectvo je duchom proroctva“, čím robí Krista stredobodom všetkej prorockej činnosti.

Ekkehardt Mueller zdôrazňuje, že „novozmluvný prorok sa sústredil na Ježiša, Jeho život, Jeho slová a Jeho skutky ešte viac, než sa starozmluvný prorok sústredil na Mesiáša.“ — „The Prophetic Voice in the New Testament: An Overview“, in Alberto R. Timm a Dwain Esmond, eds., *The Gift of Prophecy in Scripture and History* (Silver Spring, MD: Review and Herald Publishing Association, 2015), s. 55.56. Ich úlohou bolo sprítomňovať Kristovo poslanstvo a naliehavo vyzývať cirkev, aby zostala verná a plná nádeje v očakávaní Jeho návratu.

4. Prorocký dar sa prejavoval u žien rovnako ako u mužov.

Nový zákon zdôrazňuje, že prorocký dar bol daný mužom aj ženám. V Skutkoch 2,17.18 Peter cituje proroka Joela (Joel 3,1.2): „Vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať... Dokonca aj na svojich služobníkoch a služobniciach vylejem v tých dňoch zo svojho Ducha.“ Toto vyliatie Ducha bez ohľadu na pohlavie sa viditeľne naplnilo v ranej cirkvi.

Ženy ako Anna (Luk 2,36–38) a štyri Filipove dcéry (Sk 21,9) boli uznávanými prorokyňami a zohrávali kľúčovú rolu pri zvestovaní Božieho posolstva. Ich zahrnutie podčiarkuje

nestranné rozdeľovanie darov Svätým Duchom, ktorý splnomocňuje obe pohlavia slúžiť v prorockej úlohe poslov Božej pravdy.

5. Nový zákon varuje pred falošnými prorokmi.

Popri potvrdzovaní pravého proroctva ponúka Nový zákon dôrazné varovania pred falošnými prorokmi. V Matúšovi 7,15 Ježiš varuje: „Chráňte sa falošných prorokov, ktorí k vám prichádzajú v ovčom rúchu, ale vnútri sú dravými vlkami.“ Falošní proroci predstavovali pre ranú cirkev reálnu hrozbu a zvädzali veriacich na scestie klamlivým učením.

Prvý Jánov list 4,1 naliehavo vyzýva kresťanov: „Skúmajte duchov, či sú z Boha, pretože do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov.“ Pravé proroctvo je v súlade s Božím slovom, poukazuje na Krista a buduje cirkev, kým falošní proroci šíria rozdeľujúce učenia a sledujú vlastné záujmy. Veriaci sú volaní k rozlišovaniu, aby zaistili, že všetky prorocké posolstvá sú v súlade s Písmom a sú kristocentrické.

6. Prorocký dar Ellen G. Whiteovej fungoval podobne ako u novozmluvných prorokov v tom, že sa zameriaval na Krista.

V rámci piatkovej lekcie by bolo pre triedu užitočné stručne zhrnúť kristocentrickú líniu zameranú na kríž v spisoch Ellen G. Whiteovej od jej raných rokov až po tie neskoršie. Tento súhrn pomôže doložiť, ako pôsobila ako pobiblická prorokyňa v novozmluvnom zmysle a ako vyvyšovala Krista. Už v roku 1851 zdôrazňovala dôležitosť „rozjímania o Kristovej hodnosti, Jeho láske, Jeho zásluhách a Jeho veľkom milosrdenstve.“ — Ellen G. Whiteová, *Rané spisy*, s. 73. O niekoľko rokov neskôr, v roku 1857, apelovala na mládež: „Ak je v nás Kristus nádejou slávy, objavíme v ňom taký neporovnateľný pôvab, že duša bude celkom očarená.“ — *Svedectvá pre cirkev*, zv. 1, s. 162.

V roku 1869 jej rané zameranie na Krista vyvrcholilo v diele „Kristovo utrpenie“, malej brožúrky vydanej samostatne a potom v 2. zväzku *Svedectiev pre cirkev*, na stranách 200–215. Tým najpôsobivejším a najmocnejším jazykom, akého bola schopná, opísala Ellen G. Whiteová Kristov život, utrpenie a smrť ako zmierenie za naše hriechy. Jej túžbou bolo, aby sme „získali širší a hlbší pohľad“ na to, čo pre nás Kristus urobil, a „boli oživení, povznesení a uchvátení témou lásky Otca a Syna k človeku.“ — Ellen G. Whiteová, *Svedectvá pre cirkev*, zv. 2, s. 215.

Po zasadnutí Generálnej konferencie v Minneapolise v roku 1888 bola Ellen G. Whiteová opýtaná, čo si myslí o prednesených posolstvách o spasení. Odpovedala: „Veď vám to predkladám už posledných 45 rokov – neporovnateľný pôvab Krista.“ — *Sermons and Talks*, zv. 1, s. 116. Tento „neporovnateľný pôvab“ spočíval v Kristovom vykupiteľskom diele, božskej prirodzenosti a osobe. Desiatky výrokov o zásluhách Krista a spasení v ňom možno nájsť v celom diele Ellen G. Whiteovej počas týchto štyridsiatich rokov a potom až do konca jej života (pozri napríklad Ellen G. Whiteová, *Gospel Workers*, s. 156–162).

Na ďalšie štúdium: Pozri Peter M. van Bemmelen, „‘The Matchless Charms of Christ’: Theological Significance of This Phrase in Ellen White’s Writings“, in Daniel Heinz et al., *Christ, Salvation, and the Eschaton: Essays in Honor of Hans K. LaRondelle* (Berrien

Springs, MI: Old Testament Department, Seventh-day Adventist Theological Seminary, 2009), s. 231–240.

Časť III: Praktická aplikácia

Časť III: Praktická aplikácia

Nasledujúce otázky pre praktickú aplikáciu čerpajúce z vyššie uvedeného komentára sú ponúkané na obohatenie vašej diskusie v triede sobotnej školy. Vyberte si z nich a z otázok v lekcii tie, ktoré najlepšie zapoja vašu triedu do zmysluplného uvažovania.

1. Ježiš bol viac než prorok. Bol Slovom, ktoré sa stalo telom (Ján 1,14). Ako táto biblická pravda formuje naše chápanie Jeho authority dnes?
2. Ján Krstiteľ rozpoznal Ježiša ako „Božieho Baránka“ (Ján 1,29). Ako poznanie Krista v tom, kým skutočne je, ovplyvňuje to, ako žijeme a zdieľame svoju vieru?
3. List Efezanom 2,20 opisuje cirkev ako vybudovanú na základe apoštolov a prorokov, kde uholným kameňom je Kristus. Ako by táto predstava mala ovplyvniť náš pohľad na Nový zákon a jeho autoritu?
4. Rôzne kresťanské skupiny vedú debaty o tom, či prorocký dar pretrváva aj dnes. Ako by ste opísali postoj adventistov?
5. Pavol uvádza, že proroctvo má posilňovať, povzbudzovať a potešovať (1Kor 14,3). Ako môžeme tento princíp uplatniť v našich zborových spoločenstvách a pri každodennom jednaní s druhými?
6. Ženy ako Anna (Luk 2,36–38) a Filipove dcéry (Sk 21,9) boli uznávanými prorokyňami. Ako môžeme dnes podporovať a povzbudzovať mužov aj ženy v používaní ich duchovných darov?
7. Ježiš varoval, že falošní proroci prídu v ovčom rúchu (Mat 7,15). Aké sú moderné príklady učení, ktoré pôsobia biblicky, no zvädzajú ľudí na scestie?
8. Ellen G. Whiteová zdôrazňovala „neporovnateľný pôvab Krista“. Čo týmto slovným spojením myslí? Teda čo predstavuje tento „neporovnateľný pôvab Krista“? Ako prehĺbilo zameranie sa naň vašu vieru?
9. Ellen G. Whiteová povzbudzovala k širšiemu a hlbšiemu pohľadu na Kristovo zmierenie. Ako môžeme rásť v našom porozumení tomu, čo pre nás Kristus urobil, a vo vďačnosti za to?
10. Prorocká rola Ellen G. Whiteovej sa vždy sústreďovala na vyvyšovanie Ježiša. Ako sa jej dôraz na Krista zrovnáva s tým, ako dnes hľadáme na jej spisy a ako ich používame?